

KJAK

Barnaverndarskipanin – ein valdskipan, ið ikki kann røkkast

Steinbjørn Hardlei

Í framhaldi av mínum skrivi: "Barnaverndarskipanin má endurskoðast" (desember 2014) vil eg fylgja upp, bera fram mínar upplivingar av skipanini og geva eina støðu-mynd.

Skrivið hjá mær um Barnaverndarskipanina hevur viðført nógvar reaktiónir og serliga eru tað fólk, sum koma við upplivingum um barnaverndarmál, ið vísa somu ræðandi mynd av skipanini – Barnarverndarskipan

okkara virkar als ikki eftir ætlan!

Tað, sum eyðkennir Barnaverndarskipanina, ið er álvarsliga merkt av inkompetensu, er at leiðsla og starvsfólk í skipanini antin "undirhandla" ella "yvirhandla". Tað merkir at skipanin í lutfallsliga stóran mun er (ov)passiv har hon átti at veri aktiv, og at hon í lutfallsliga stóran mun er (ov)aktiv har hon átti at tiki ein meira passivan og stuðlandi leiklut.

Í báðum førum viðførir inkompetensan, at skipanin dregur eftir seg mangar sorgarleikir fyri børn og foreldur í Føroyum.

Hetta er tann mynd av Barnaverndarskipanini í Føroyum, ið verður teknað av teimum innberingum og upplivingum, ið eru av skipanini – og tær eru ikki fáar!

Umframt, at skipanin ikki hevur neyðugu førleikarnar at handfara sín týðandi

leiklut í samfelagnum, so er lógarverkið kring hesa skipan smíðað á tilíkan hátt, at ongin kann fara inn og rættleiða ella broyta avgerðirnar hjá Barnaverndartæstuni – og hetta er sera álvarsamt. Tí saman við inkompetensuni og hesum veikleika í lógarverkinum, so verður skipanin so at siga ein valdsharri, ið ikki kann røkkast av øðrum myndugleikum og stovnum – vit hava fingið ein "bastard" í rættarsamfelagnum.

Í seinasta skrivi mínum nevndi eg eitt barnaverndarmál, ið eg havi fingið innlit í. Hetta málið er týðiliga eitt mál har Barnaverndarskipanin hevur "yvirhandla" og yvirtikið barn frá mammuni, plasera tað hjá einari umlættingarfamilju við einari avgerðartilgongd, sum als ikki hevur nakað fakligt grundarlag.

Serfrøðingar, løgfrøðingar

og fólk við hollum royndum innan barnaverndarmál eru á einum máli um, at hendan sakin er púra grotesk, og hevur helst ikki sæð sín líka áður í Føroyum. Rættarskipanin hevur tvær ferðir givið mammuni viðhald (!). Avbjóðingin er tó framvegis tann, at fáa hesa skipan at broyta avgerð og harvið viðurkenna eitt so stórt og menniskjaliga kostnaðarmikið mistak!

Nú henda sak hevur koyrt í longri tíð gerst enn meira týðiligt, at saksviðgerðin miðvíst í síni avgerðartilgongd bert hevur nýtt frágreiðingar frá einari síðu at taka avgerðir útfrá – og harvið ikki gjørt sítt fakliga heimaarbeiðið - og sýnist harumframt tilvitað at hava fjalt ella ikki tikið við viðkomandi og avgerandi vitan. Hetta er sera álvarsamt og hetta er vorið ímyndin av einari barnaverndarskipan,

ið hevur spælt sær av við alt álit!

Spyrji tí enn einaferð, hvussu kann hetta fara fram í Føroyum? Hví fær hetta ikki avleiðingar? Ber tað til at taka so týðandi avgerðir fyri eina familju og syndra hana sundur –uttan haldgott grundarlag? Góðtaka vit, at saksviðgerðin í Barnaverndarskipanini er á so lágum støði? Hví svarar politiski myndugleikin ikki hesum aftur og tekur neyðug stig?

Allir viðkomandi myndugleikar, stovnar og persónar, sum vara av hesum máli, hava fingið innlit í málið og móguleika at taka hetta upp - men har valdar einans tøgn og frá øðrum máttloysi.

Við hesi støðu og tí veruleika at álitid á Barnaverndarskipanina við hesum er farið, ikki minst millum fólk og starvsbólkar, ið skulu gagnnýta hana – so

er alneyðugt, at vit fáa eina endurskoðan av skipanini skjótast gjørligt.

Hetta fevnur um:

- At seta í verk eina kann-ing av Barnaverndarskipanini
- At tryggja neyðugu førleikarnir innan Barnaverndarskipanina
- At endurskoða lógarverkið innan økið
- At tað fyrisitingarliga verður tryggjað eitt neyðugt fakligt eftirlit við skipanini

Hetta vil føra skipanina upp á eitt hóskaði støði til gagns fyri tær familjur, ið hava tørv á hjálp og stuðli. Ivist heldur ikki í, at hetta vil gagna teimum starvsfólkum, ið starvast innan skipanina.

Álvarslig støða á okkara Landssjúkrahúsi

Annfinn Brekkstein Býráðslimur fyri Sambandsflokkkin í Tórshavnar Kommunu

Politisk fráboðan um sparingar

Samgongan og Miðflokkurin við Karsten Hansen á odda sær út til at raðfesta og arbeiða soleiðis, at Landsjúkrahúsið er við at verða jarðlagt ella stendur at kollapsa vegna sparingar í rakstrinum – nú seinast við at áleggja leiðsluni at spara 22 mió.kr. í rakstrinum í einum høggi. Hetta hevur so onki við nakrar strategiskar málsetningar at gera og hevur heldur onki við langsiktaðar rationaliseringar at gera.

Streymoyggjin niðurraðfest og ongan góðan

Fólkatalið í Streymoynnisam- an við okkara høvuðsstaði, har Landssjúkrahúsið er plaserað, telur 46,8% av samlaða fólkatalinum í Føroyum. Hetta merkir, at Landssjúkrahúsið sjálvandi hevur alstóran týdning fyri henda partin av landinum umframt allar Føroyar.

Landssjúkrahúsið er okkara høvuðssjúkrahús og skal raðfestast hægst.

Landssjúkrahúsið niðurraðfest

Ótti, frustratióinir og ótryggleiki valdar í lötuni millum flest øll starvsfólk á Landssjúkrahúsinum. T.d. hoyrist í almenna rúm- inum, at serlæknar á Landsjúkrahúsinum eiga 13 mió.kr. til góðar í løn, sum landið ikki hevur ráð at gjalda - teir muga avspáka. Men, tá avspákað verður, kemur eingin ístaðin fyri teir og sostatt liggur hetta sjúkrahús til tíðir í tænasutloysi. Harafturat er bara ein serlækni á hvørjum øki og tá hesin er burtur, er ongin at seta ístaðin.

Vit tosa um fólkavøkstur og at fáa útbúgvild fólk aftur til landi, eitt nú læknar og

sjúkrasystur - hetta fyri, at vit alla tíðina kunnu hava eitt vælverkandi Landssjúkrahús. Hetta er kortini ikki gjørligt við verandi fyriskipan og leiðslubygnaði í sjúkrahús- verkinum.

Tíverri er so illa stýrt politiskt, at Landssjúkra- húsið er á veg at kollapsa vegna sparingar og harvið vantandi figgarligt tilfeingi. Hetta hendir hóast, at okkara politikarar vita, at út- reiðslurnar til heilsu- og sjúkrahúsverkið í Føroyum eru lægri enn í Danmark, Grønlandi og Íslandi máta við útreiðslum í prosent av BNP og BNI – hetta fyri tíðarskeiðið 2001-2007. Støðan eruttan iva ikki broytt soleiðis sum politiskt hevur verið raðfest við spar- ingum og skerjingum sein- astu árin.

Politisk yvirstýring

Tað, sum Karsten Hansen ger saman við sínum samgongu- feløgum er politisk yvir- stýring av læknafakligum raðfestingum. Føroyskir politikarar fremja smáluta- stýring av sjúkrahúsverkin- um eins og í fiskivinnuni - og í báðum førum er úrslitið vánaligt og í ringasta føri fiasko.

Tað hoyrdist væl á sjúkra- hússtjóranunum herfyri, hvussu hann royndi, upp á ein sakligan hátt, at fáa boð- skapin út til okkara politik- arar um trupulleikarnar og avleiðingarnar av móguliga at spara 22 mió.kr. í rakstri- num – boðskapurin er: Hettar gongur ikki longur og fleiri sparingar gera av við Landssjúkrahúsið og harvið trygdina fyri dygdargóðari sjúkraviðgerð!

Skilaleys skerjing í inntøkum lands- kassans

Skerjingin av ríkisveitingini, sum Karsten Hansen gjøgn- umførði sum landsstýris- maður uppá 366 mió.kr. í 2002 rakar nú vælferðina. Ótrygg- leiki og ótti hevur í longri tíð verið dagligdagurin í heilsu- verkinum. Vit sum land eru við at verða afturútsigld, tá talan er um at fáa vælkvalli- fiseraðar læknar aftur til landið at arbeiða. Tað øvuta hendir í lötuni - væl útbúnir læknar flýggja av landinum.

Tað er ov nógv óneyðugt órógv rundan um málsøkið hjá hesum landsstýrismanni og Karsten er sjálvur upp- runaliga orsøkin til íkomna ruðuleikan – hann hevur frásagt sær inntøkur til væl-

ferðatænastur uppá 600- 700 mió.kr. árliga og hevur ongar nýggjar inntøkur sett í staðin.

Karsten gloymur at seta sjúklingin í fokus, men held- ur seg til snævurskygðan lokalpolitikkk og ein falskan tryggleika um dygdargóða sjúkraviðgerð til allar før- oyingar.

Hvat eigur at gerast

Karsten Hansen vil ikki savna sjúkrahúsini í eina leiðslu og harvið skapa tryggar karmar hjá øllum før- oyingum – boðskapurin er: Legg øll sjúkrahúsini undir eina leiðslu og lat fakfólk stýra, samskipa og raðfesta í sjúkrahúsverkinum, og tá tey hava gjørt sínar lækna- fakligu metingar eiga okkara politikarar at lurta eftir og samstarva nógv betri við fakkunnleikan!

Hetta hevði havt við sær, at borgarin og sjúklingurin varð settur í fokus og ikki lokal áhugamál.

Umframt at broyta leiðsl- ubygdin eigur at útveg- ast meira játtan til Lands- sjúkrahúsið.

Ein kann eisini spyrra, hví ikki spara á smáu kostn- aðarmiklu sjúkrahúsunum?

Í lötuni verða gjørdar út-

og umbyggingar fyri nógvar milliúnir. Hetta hongur ikki saman, tá tað samstundis og leypandi verður boðað frá skerjingum í rakstrinum. Eftir hesum fráboðanum at døma koma hvørki høli ella útgerð at verða brúkt til sjúkraviðgerð í framtíðini. Alt hetta, sum hendir boðar ikki frá góðum.

Okkara politikarar hava eisini forsømt í fleiri ár at taka upp samráðingar við donsku stjórnina um at tillaga ríkisveitingina, herundir út- reiðslur til heilsutænastur, pensjónir og serforsorg. Endamálið er heilt einfalt at hava eitt kappingarført vælferðarsamfelag - á hædd við okkara framkomnu grannalond.